

REDAKTÖR (VIK)

IDA STILLER
0920-26 30 02
E-post: kulturen@nsd.se

Frankrikes kulturminister
Franck Riester. Arkivbild.

FOTO: FRANCOIS MORI/AP/TT

Frankrikes kulturminister: Prata franska!

"Säg saker på franska!". Den uppmaningen riktar Frankrikes kulturminister Franck Riester till sina landsmän via Twitter.

I ett par inlägg manar han till att slå vakt om franskan i dagens "språkliga (läs engelska) globalisering". Han påminner också om 25-årsjubileet för den så kallade Tou-bon-lagen, som kräver att franska och ingenting annat ska användas i offentliga sammanhang.

Kritiker på sociala medier har som följd påpekat att ingen mindre än president Emmanuel Macron ofta använder uttryck på engelska. Macron brukar till exempel använda frasen "start up-nation" när han vill uppmontra ny fransk teknik. Han har också kallat demokrati för ett "bottom up-system". (TT)

SEX I KULTUREN

Med start på Orgasmens dag den 8 augusti ägnar NSD Kultur en serie artiklar om sexskildringar i kulturen. Första delen: Ida Stiller reflekterar över vad litterärt sex är – och skulle kunna vara.

Konsten ska inte väja för dåligt sex

Sex – i alla dess former – är något de flesta av oss på ett eller annat sätt ägnar oss åt. Åtminstone i tankarna. Ändå verkar de flesta författare välja att inte skriva om det. Kyssar går an, men därefter blir det ett klipp. Kanske är det inte så konstigt. Det finns en risk att sex i litteratur och film skulle ligga allt för nära pornografin – och dit vill kulturskaparna inte ta oss. Finkultur ska stimulera intellektet och väcka huvudet till liv, definitivt inga andra kroppsdelar.

Jag är såklart inte den enda som reflekterat över detta. 2017 pågick en kulturdebatt om just sexskildringar i litteraturen. *Expressens* Malte Persson menade att samtidslitteraturen helt utelämnar, eller bara skriver om dåligt, sex. Som exempel tog han upp de två då aktuella romanerna "Just nu är jag här" (Isabelle Ståhl) och "Tripprapporter" (Tone Schunnesson).

"När jag skrev "Tripprapporter" ville jag berätta om ett kvinnligt liv som inte främst var i rörelse på grund av ett rikt sexliv med män." skrev Schunnesson i en replik i samma tidning. Och ja, det ter sig märkligt att Persson valde just två unga kvinnliga författare att anklaga för att de skrev för lite om bra sex. Jag kan komma på många manliga samtidsförfattare som också utelämnar sexscener i deras romaner.

Att författare gärna hoppar över sexet beror kanske på att det inte längre är radikalt att skriva om sex. Vi behöver inte längre stå på barrikaderna för det knäplösa knullet (Erica Jong som myntande uttrycket under 1970-talet med sin roman "Rädd att flyga" har ironiskt

”Vi behöver inte längre stå på barrikaderna för det knäplösa knullet.”

"I populärkulturen var kvinnor förbi själva frigörelsen. Nu kunde och ville vi ha sex som män, fast mer och bättre, och de här sexuella erfarenheterna gjorde oss intressanta." skrev Tone Schunnesson i Expressen 2017. FOTO: MALIN HOELSTAD/SVD/TT

nog blivit nominerad till Bad sex Award för sin uppföljare "Fear of Dying" 2015). Tvärtom är det kanske blasé med litterära sexskildringar i och med tillgången till pornografi och sexualiserande reklam?

Men gestaltningar av sex behöver ju inte vara sexiga, eller skildra bra sex. Jag tycker inte att konsten ska väja för något. Och då inte heller

för sex. Jag vill läsa sexskildringar om jagupplösande och gränsupplösande sex. Mer eller mindre frivilligt sex, gråzons-sex, dåligt sex, solosex och uteblivet sex. Allt det som sex kan vara.

När det slog mig att jag ville ägna några kulturartiklar åt detta frågade jag vänner och bekanta vilka som var de bästa respektive värsta sexskildringar de stött på.

Utöver en hel del obskyr könsrock och Harlequin-romaner kom Geir Gulliksen "Berättelser om ett äktenskap" upp. "Man känner på sig att sexskildringarna är till för att huvudpersonen ska framstå som en he-man och ingen skugga ska falla över hans sexuella förmåga." sa min vän Elisabeth.

Ja, det är väl just motsatsen till det som vi längtar efter. Sexskildringar som inte handlar om prestation eller att leva upp till någon annans, eller samhällets, förväntningar. Vi behöver ju faktiskt inte ens andra personer för sex. Det visade Lill Lindfors i en annan kulturyttring: "En man i byrå-lådan", som min vän Emma glatt spelade upp för mig för några år sedan. Lindfors har själv sagt att låten inte alls handlar om en sexleksak, men som bekant finns det alltid flera tolkningar av ett verk.

Ida Stiller
ida.stiller@nsd.se

Kulturskolerådet satsar på barn i Norrbotten

I höst påbörjar Kulturskolerådet en satsning på kulturskolor i Norrbotten. Syftet är att öka barns möjligheter till kulturutövande.

Det är ett treårigt Arvfondsprojekt där Norrbotten, Västmanland och Örebro län har valts ut och därmed blivit tilldelade två miljoner kronor vardera. Syftet är att öka samverkan mellan Norrbottens kommun och att stärka barns möjligheter till kulturutövande.

– Norrbotten har valts ut för att de har kommit långt i samarbetet mellan kommun och region, säger Kulturskolerådets generalsekreterare Torgny Sandgren.

Åsa Lundmark är samverkansstrategen som kommer att jobba med projektet.

– Tillgången till kultur ser så olika ut i Norrbottens kommuner. Min förhoppning är att fler barn kan få plats på kulturskolan och att det blir mer jämlikt utifrån demografi. Jag hoppas

också att jag under de här tre åren lyckas göra så att fler har hört talas om kulturskolan och vilken rätt till kulturutövning de har, säger hon.

Projektet sträcker sig över tre år. Men redan nu verkar det som att regionen tycker att det är ett så viktigt projekt att de även efter projektens slut kan tänka sig att delfinansiera tjänsten som samverkansstrateg.

Ida Stiller
ida.stiller@nsd.se

Torgny Sandgren, generalsekreterare Kulturskolerådet, och Åsa Lundmark som är samverkansstrateg i projektet.

FOTO: IDA STILLER

Märak fortsätter som styrelseledamot

Maxida Märak har varit ledamot för Stiftelsen Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum sedan 2016. Nu är det klart att hon kommer vara det till och med den 30 juni 2022.

2016 blev artisten Maxida Märak invald som ledamot i styrelsen för Stiftelsen Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuse-

um. I juni 2019 tog Sveriges regering beslutet att Märak även fortsatt ska vara ledamot i styrelsen.

Beslutet innebär att Märak kommer sitta på rollen fram till och med den 30 juni 2022. I samband med detta utsågs enhetschefen Fredrik Svanberg till hennes ersättare.

Forskningsledaren Håkan

Tunón utsågs även han till ledamot och fastighetsdirektören Jan Olov Westerberg utsågs till ordförande för styrelsen.

Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum, är huvudmuseum för den samiska kulturen och ligger i Jokkmokk.

Ida Stiller

Maxida Märak har valts till ledamot för styrelsen för stiftelsen Åjtte, Svenskt fjäll- och samemuseum. Arkivbild.

FOTO: FREDRIK SANDBERG/TT